

Plenum

Torsdag 26.10.2017 kl. 16.00—20.49

7. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 3 § i lagen om statens televisions- och radiofond

Lagmotion LM 45/2017 rd Teuvo Hakkarainen saf m.fl.

Remissdebatt

Andre vice talman Arto Satonen: Ärende 7 på dagordningen presenteras för remissdebatt. Talmanskonferensen föreslår att ärendet remitteras till kommunikationsutskottet.

Vi inleder debatten om ärendet. — Den första undertecknaren av lagmotionen, ledamot Hakkarainen.

Debatt

18.31 Teuvo Hakkarainen ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä lakialoitteessa ehdotetaan, että ensi vuoden budjetissa Yleltä leikattaisiin 50 miljoonaa euroa. Se on noin 10 prosenttia koko Ylen budjetista.

Yle ei ole poliittisesti sitoutumaton. Tämä ilmenee muun muassa poliittisesti valitusta hallintoneuvostosta. Tästäkin syystä Ylen ohjelmisto on epätydyttävä. Toisaalta Yleisradio Oy:stä annetun lain 7 §:ään sisältynyt säännös julkisen palvelun ohjelmatoimintaa koskeneesta monikulttuurisuuden edistämisestä muutettiin lailla suomalaisen kulttuuriperinnön vaalimiseen ja kulttuuriseen moninaisuuteen. Olin jäsenenä Yle-työryhmässä, jota johti edustaja Satonen. Mielestäni muutos oli hyvä, joskin olisin mennyt vielä pidemmälle ja jättänyt kulttuurisen moninaisuuden pois. Käytännössä Yle on nyt näyttänyt mahtinsa ja monikulttuurisuutta on todellisuudessa lisätty. Ja Yle Teema muun muassa on osaksi ruotsinkielinen. Elikkä näin siinä käy: parlamentaarisia päätöksiä tehdään, mutta järjestelmät, niin kuin muun muassa Yle, kävelevät näitten päätösten yli.

Yksi tärkeimmistä syistä, miksi Ylen rahoitusta tulee leikata, on juuri se, että suomalaisen kulttuuriperinnön vaaliminen tahtoo jäädä kulttuurisen monimuotoisuuden jalkoihin. Ylen linjaukset eivät vastaa suuren enemmistön kantoja. Yle tuputtaa omaa punavihreää kantaansa ja unohtaa tai ei halua ymmärtää, että suomalaisten selkeä enemmistö ei näitä halua, vaan vain se pieni vähemmistö, joka Punavuorella lipittää soijalattea ja odottelee seuraavia etnofestareita. Tutkimusten mukaan ylivoimainen enemmistö suomalaisista vastustaa esimerkiksi haittamaahanmuuttoa. Yleläisten tulisi vihdoinkin ymmärtää, että nykyinen linja, jossa korostamalla korostetaan pienten vähemmistöjen, esimerkiksi seksuaalivähemmistöjen, asemaa ja toisaalta piilotellaan toimittajien omien punavihreitten näkemysten vastaisia asioita, tulee ennemmin tai myöhemmin tiensä päähän. Kansalaisten katselu- ja kuunteluinto lässähtää ja samalla lopahtaa halu olla rahoittamassa moista toimintaa.

Arvoisa puhemies! Olen saanut paljon kansalaispalautetta liittyen Ylen poliittiseen riippumattomuuteen. Tietoa on nykyään rajattomasti saatavilla, joten ihmisten ajattelun ja

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

mielipiteitten ohjailu on turhaa. Veronmaksajien kriittisiäkin mielipiteitä pitää tuoda esille, maksavathan he Ylen toiminnan.

Ja vielä rahoituksesta. Mitenkä kävi pienyrittäjien? Tämä hallitus on kertonut, että on yrittäjien asialla. Mikroyrittäjät saivat 600 euroa Yle-maksua. Se on paljon noin 15 000 euroa vuodessa ansaitsevalle yrittäjälle. Niin vain ohitettiin ja sitten tultiin, niin kuin äsken kerroin tuossa, hurskastelemaan tänne saliin, että ollaan yrittäjien asialla. Tietysti on hyvä, että talous on jollain tavalla saatu eteenpäin menemään, mutta ei pientä ihmistä pidä ohittaa myöskään tällä asialla.

18.35 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Näiden edustaja Hakkaraisen esittämien argumenttien ohella toisin esiin ihan puhtaan fiskaalisen näkemyksen siitä, että kun kaikesta muusta säästetään ja leikataan, niin eihän se voi niin olla, että Yle olisi koskematon saareke, eli kyllä säästöjen pitäisi siihen kohdistua, jos kohdistuu muihinkin valtion toimintoihin.

Sinänsä Yle tekee paljon hyvää ja arvokasta työtä, jota kukaan kaupallinen toimija ei tekisi, eli tietynlaiselle yleisradioyhtiöllehan kyllä meillä perusteet ovat. Mutta nämä argumentit, mitä edustaja Hakkarainen toi esiin, tämä puolueelliseksi kokeminen ynnä muu, kyllä valitettavasti vievät hieman legitimitettiin myös niiltä Ylen hyviltä ja kaikkien tukemilta toiminnoilta, niin kuin vaikka lastenohjelmilta. Tavallaan tulee painetta myöskin niiden rahoitukseen tätä kautta, että Yle toimii toisella laidallaan puolueellisesti ja kansan tietyn osan tai jopa enemmistön tahdon vastaisesti.

Oli hyvä, kun Yle-vero poistettiin perussuomalaisten pitkäaikaisen tavoitteen mukaan hyvin suurelta joukolta pienituloisia. Se oli hyvä päätös hallitukselta, mutta toisaalta se olisi voitu kompensoida tällaisella esitetyllä Yle-veron leikkauksella sen sijaan, että korotettiin maksuja hyvin monilta aivan tavallisilta työssä käyviltä.

Näistä syistä aloite on mielestäni oikeansuuntainen, perusteltu ja kannatettava.

18.37 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! On hyvin tärkeää, että Yleisradio voi tarjota laadukasta ohjelmistoa. On hyvin tärkeää, että meillä tässä maassamme on hyvä julkisen palvelun yhtiö, ja on tärkeää, että kaiken kaikkiaan tiedonvälityksen resurssit ovat turvattu. On tärkeää, että Ylen rahoitus on turvattu. Ihan yhtä lailla on hyvä, että kiinnittämme huomiota myös kaupallisen median toimintamahdollisuuksiin tänä päivänä, koska kuitenkin demokratian valtti on se, että voimme luottaa meidän tiedotusvälineisiimme, että se tarjonta on laadukasta ja monipuolista. Se on demokratian ydin.

Puhemies! On ollut hyvin tärkeää, että viime aikoina on ollut parlamentaarinen työryhmä, jossa kaikki eduskuntapuolueet ovat yhteisesti sopineet Ylen rahoituksen periaatteista. Haluan vielä tässä yhteydessä kenties aika monennen kerran kiittää työryhmän puheenjohtaja Arto Satosta ja niitä henkilöitä, jotka siellä hyvää työtä ovat tehneet. Tässä ihan hiljanhan kaksi kertaa Ylen rahoituksen periaatteista on yhteisesti, parlamentaarisesti sovittu kahdessa työryhmässä. Mielestäni se on hyvin arvokasta, koska olemme puhuneet tässäkin salissa usein juuri siitäkin, että ei voi olla niin, että Yleisradio olisi hallituksen radio. Tulisi sellainen tunne, että jos tehdään hallitukselle mieluista uutisointia, niin sitten rahaa tulee, ja jos on vähän ei-mieluista, niin sitten rahaa ei tule. Näinhän se ei voi mennä, ja siksi tämä parlamentarismien periaate, se, että Yle on eduskunnan radio, se on kansan radio, ja tätä kautta rahoitus turvataan, on hyvin, hyvin tärkeä. Ei kai kukaan meistä halua, että ihan oikeasti politiikalla määriteltäisiin ja uhiteltaisiin, millaista uutisointia milloinkin pitää kai-

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

ken kaikkiaan tehdä. Koska näin on ollut ja työryhmät ovat yhteisesti sopineet hyvien menettelytapojen seurauksena tietyistä rahoitusmalleista, rahoitusratkaisusta, niin mielestäni on hyvin ikävää, että nyt yksi eduskuntaryhmä, joka on itse ollut mukana sopimassa näissä työryhmissä, irtautuu tästä työstä. Se on erittäin outoa, ja se on erittäin ikävää kaiken kaikkiaan. Enkä pidä mitenkään sopivana tällaisia menettelytapoja, kun ensin ollaan ihan hiljan yhdessä sopimassa ja sitten ihan ykskaks muina miehinä näistä sopimuksista irtaudutaan. Se on erittäin, erittäin sääli ja huono juttu. Työryhmät ovat tehneet hyvää työtä. Niissä ollaan tehty ihan normaalin hyvän käytännön mukaan kompromisseja. Itse pidän hyvin tärkeänä sitä, että paitsi että viimeksi tehtiin sisällöllisiä ratkaisuja tähän Yle-veroon myös turvattiin Ylen rahoitus vuodelle 2019, mikä oli vielä aiemmassa vaiheessa jäänyt auki.

Puhemies! Nyt minä vain kysyn, että kun perussuomalaiset ovat nyt muina miehinä [Leena Meri: Muina henkilöinä!] tästä itsekin sopimassa olleina prosessin jälkeen irtautumassa näistä yhteisistä periaatteista, parlamentarismien periaatteista, voiko nyt sitten oikeastaan enää jatkossa perussuomalaisiin tässä suhteessa luottaa. Nimittäin kuitenkin minä pidän hyvin arvokkaana sitä, että ollaan voitu näistä periaatteista koko eduskunnan kesken sopia, tehdä kompromisseja, yhteisesti kaikki erilaiset näkemykset saattaa yhteen. En ymmärrä lainkaan tätä aloitetta, ja mielestäni tämä on hyvin epätavallinen tilanne, missä olemme tänään täällä. Sosiaalidemokraatit ovat aina halunneet sopia. Meillä on ollut omat edustajat täällä työryhmässä, ja useasti heillekin olen kiitosta sanonut, samoin kuin muille toimijoille, koska mielestäni on ollut tärkeää, että olemme pystyneet tämän työryhmätyön kautta ja sitä kautta parlamentaarisesti kuitenkin turvaamaan Ylelle sellaisen näköalan tulevaisuuteen, että toimintaedellytykset ovat kunnossa. Ja varsinkin kun tiedämme tämän kauden alkutaipaleen vaikeudet sen suhteen, että muutamia kertojakin oli niitä riskejä, että hallitus meinasi ohi parlamentarismien tehdä tiettyjä Yleä koskevia ratkaisuja, ja koska kuitenkin tämä konsensus saatiin aikaiseksi, niin siksi pidän erityisen tärkeänä tätä perinnettä ja sen vaalimista. Pidän sitä erittäin tärkeänä, ja siksi olen hyvin pettynyt tähän perussuomalaisten aloitteeseen.

18.41 Teuvo Hakkarainen ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Itse olin silloin työryhmässä, [Pia Viitanen: Niinpä!] ja me teimme kompromissin. Mutta minun esitykseni oli, että 150 miljoonaa leikataan sieltä. Mutta valitettavasti ei yksi ihminen eikä kaksi siinä ryhmässä voinut tehdä mitään. Jos se olisi tehty, niin kuin minä olisin sen halunnut, taikka perussuomalaiset, nämä oikeat perussuomalaiset, 150 miljoonaa olisi leikattu, koska Yle toimii nyt myös kaupallisen median puolella niin kuin norsu posliinikaupassa: yhteiskunnan veronmaksajien rahoilla sillä alueella, joka toimii markkinaehtoisesti, syö myös heiltä pois pääomia ja toimintaa. Nyt on lakialoite tehty. Se työryhmä on mennyt, se on historiaa. Nyt eletään eteenpäin. Ylen täytyy sopeutua tähän maailmaan, missä nyt eletään. Täällä tällä hetkellä [Puhemies koputtaa] tulee tietoa joka puolelta niin paljon kuin sielu sietää.

18.43 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Minusta nyt ei ole kovin arvokasta sellainen logiikka, kun puhumme yhdessä tekemisestä, yhdessä sopimisesta ja hyvin pitkältä, arvokkaasta parlamentaarisesta perinteestä, että sanotaan, että ensin olen kyllä mukana sopimassa, kyllä, mutta oikeastaan minä olisin kuitenkin ihan itse sopinut vähän paremmin, että kyllä minä siellä sovin, mutta sitten muutaman päivän päästä minä kuitenkin itseni kanssa sopisin hieman paremmin, ja koska minä itse tietenkin olen se osapuoli

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

li, joka tässä olen oikeassa, niin sitten sovin mieluummin itse itseni kanssa. Eihän tämä nyt, puhemies, kovin arvokasta kuvaa anna siitä isosta tehtävästä, mikä tässäkin eduskunnassa on, eli haluammeko turvata Yleisradion rahoituksen, haluammeko antaa sille toimintaedellytykset ja mitkä ne periaatteet ovat. Minä arvostaisin paljon enemmän sitä, että toimisimme perinteisesti sen mukaan ja emme sitten heti ensimmäisen paikan tullen lähtisi kulman taakse kertomaan, että kyllä minä sopisin paremmin.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ja sitten puhujalistaan.

18.44 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Kyllä täytyy itsekkin nyt hieman kummastella tätä, koska jos kahteen kertaan asiat on sovittu yhdessä parlamentaarisisessa työryhmässä, siis kahteen kertaan — aloitteen ensimmäinen allekirjoittaja, edustaja Hakkarainen, oli vielä itse mukana tässä työryhmässä sopimassa [Teuvo Hakkarainen: Niin minä sanoin!] — laitetaan puumerkki alle, ollaan yhtä mieltä tästä, niin yleensä silloin toimitaan sen mukaisesti. Muistan vielä sellaisenkin ajan, kun perussuomalaiset monesti käyttivät puheenvuoroja siitä, että on kunnia-asia, että se, mikä sovitaan, pitää. Tätä pidettiin kunnia-asiana perussuomalaisissa ainakin vielä muutama kuukausi sitten. Onkin nyt aika kummallista, ettei tässä asiassa kunnioiteta sitä, että jos ollaan yhdessä sovittu, yhdessä päätetty parlamentaarisisessa työryhmässä kaikkien hyvien tapojen ja periaatteiden mukaisesti, että tältä pohjalta mennään eteenpäin, ettei sitten aleta lipsumaan. Tästä nousee kyllä se seuraava kysymys, että missäs kaikissa muissa asioissa, jotka on yhdessä sovittu, te olette valmiita toimimaan näin. En kyllä nyt yhtään ihmettele, että hallituksessakin olo on sitten pikkuisen vaikeata, jos niistä asioista, mitä on yhdessä sovittu, ei voida pitää kiinni.

Arvoisa puhemies! Niin tähän Yle-asiaan kuin kaikkeen muuhunkin kyllä todella kuuluu se, että jos parlamentaarisesti jokin asia sovitaan, niin sitten myös toimitaan sen mukaisesti. Ja kun katsoo tätä maailman myllerrystä, niin on enemmän kuin tarpeen, että me Suomessa turvaamme riippumattoman median toimintaedellytykset niin täällä julkisella puolella kuin myös kaupallisella puolella, jotta meillä säilyy todella tämä moniarvoinen media, ja siitä kyllä sitten myös kansalaiset kiittävät.

Ja ehkä ei ole tämän täysistuntosalin paikka lähteä käymään tällaisista ohjelmaneuvoistokeskustelua, että mistäkö ohjelmasta kukakin kansanedustaja tykkää tai ei tykkää ja sen takia pitäisi lähteä rahoitusta viemään pois. Ehkä annetaan se ammattilaisten tehtäväksi.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: No niin, jatketaan.

18.46 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Hyviä puheenvuoroja. Siitä asiasta olen edustaja Viitasen kanssa samaa mieltä, että laadukas ja monipuolinen ohjelmisto on tärkeitä. Tästä syystä meillä on vaihtoehtobudjetissa rahoitusta myös STT:lle, koska STT on vaikeuksissa ja haluamme nimenomaan monipuolista tuotantoa. Minusta Ylellä on esimerkiksi hyviä luonto- ja dokumenttiohjelmiä ja, kuten edustaja Mäkelä totesi, lastenohjelmia.

Itse katson, että me olemme joutuneet valtiolla monissa organisaatioissa tehostamaan, ja en voi ymmärtää, miksi yksi organisaatio olisi ylitse muiden. Muistelen, että Ylen entinen päätoimittaja ehdotti jopa rahoituksen betonoimista perustuslakiin, joka tietysti ei voi olla mahdollista. Varmaankin pitäisi perustuslakiin silloin Kelankin rahoitus betonoida, koska Kansaneläkelaitos rahoittaa kuitenkin ihmisten perusturvaan ja viimesijaiseen toimeentu-

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

loon, kuten toimeentulotukeen, liittyviä asioita. Silloinhan meidän pitäisi tietysti kirjata kaikki perustuslakiin. Meillä on sitä varten lainsäädäntö.

En tiedä, miten sosiaalidemokraatit näkevät sen, että kansanedustajat eivät saisi tehdä asioista lakialioitteita kuukausien päästä. En oikein ymmärrä, kuinka moneksi vuodeksi pitää sitoutua asioihin. Jos näin on, kun jossakin asiassa päästään kompromissiin ja lähdetään sillä eteenpäin, niin eihän meidän kannattaisi täällä käydäkään, koska voisimme ajatella, että nämähän nyt on sovittu, niin ei meidän tarvitse näistä enää puhua. Minusta on hyvä, että täällä käydään monipuolista keskustelua asioista.

En oikein ymmärrä sitäkään, että sanotaan, että siitä tai tästä ei ole hyvä puhua ja jätetään se ammattilaisille. Minusta me, toivon mukaan, olemme lainsäädännön ja rahoituksen ammattilaisia, koska me päätämme koko Suomen ensi vuoden valtion budjetista. [Joona Räsänen välihuuto] — Siinä mielessä toivon, että edustaja Räsänen lukee itsensä ammattilaiseksi. Minä ainakin toivon, että minulla on jonkinlainen kompetenssi ainakin johonkin. Toivotaan näin. En tiedä, kenelle meidän pitäisi tämä päätösvalta sitten sitoa.

Vielä toisin tuosta esille: Tässä itse lakialioitteessa oli todettu, että viime vuonna, 2016, on ollut myös kansalaisaloite siitä, että Yle-vero kokonaisuudessaan lakkautettaisiin. Siihen tuli yhteensä noin 23 000 kannatusilmoitusta, mikä ei tietenkään ole pieni määrä. Se on kiinnostanut ihmisiä, kun miettii, kuinka paljon tuolla kansalaisaloitteita kiertää ja ihmiset niitä huomaavat. Siitä syystä oli hyvä, että Yle-vero poistui 300 000 pienituloisimmalta.

Tässä korostettiin sitä, että rahoitus turvataan. Mielestäni se turvataan. Jos joitakin leikkauksia tehdään, niin eihän se tarkoita, että se toiminta siitä lakkaa, vaan sen tulee tehostaa ja uudelleen organisoida toimintansa, kuten muidenkin. Kuten tuossa aikaisemmin sanoin, niin emme voi betonoida mitään laitosta sillä tavalla, ettemme voisi koskaan puuttua siihen. Mietitäänpä vaikka tuomioistuinlaitosta, poliisia, monta muuta erittäin tärkeitä, meidän sairaaloita, minkälaisissa vaikeuksissa ne ovat olleet. Niistä, kuten koulutuksestakin, ovat monet hallitukset leikanneet. Sitten mietin, että tämä on sitten semmoinen asia, mistä ei ole oikein sopivaa edes puhua.

Itse en halua täällä lähteä neuvomaan, minkälaista ohjelmaa kenenkin pitäisi tehdä. Tietysti aina vetoan siihen, että itse olen tuomarinvalan vannonut ja yritän olla puolueeton asioissa. Tietysti se voi olla vaikeata, koska jokaisella on omat arvot ja arvostukset taustalla. Meistä ei kukaan ole vapaa niistä. Mutta tietysti toivoisin, että kaikki median edustajat, oli sitten missä tahansa, muistaisivat sen tiedonvälityksen tehtävän. Usein huomaa joissakin, oli se sitten mihin tahansa suuntaan, että siellä kuitenkin mielellään uutisoidaan asioita, jotka tuntuvat itsestä tärkeiltä, ja sitten niitä asioita, jotka tuntuvat vähemmän tärkeiltä, ei koeta niin arvokkaiksi.

Mutta jokaisen ihmisen ääni Suomessa on yhtä arvokas, ja vaikka niitä olisi yksi tai kaksi ihmistä, niin siitä huolimatta niistä asioista saa puhua. Jos mietin esimerkiksi edustaja Hakkarasta, niin hänellä on todella paljon äänestäjiä takanaan ja he ovat hänen kanssaan samaa mieltä ja hän käyttää heidän näkemystään ja ääntään täällä.

En nyt usko, että olisi ollut näinkään, että sosiaalidemokraatit eivät koskaan olisi muuttaneet missään: jos on jossakin asiassa päästy konsensukseen vaikka hallituksessa tai muualla, niin sitten myöhemmin vuosienkaan päästä ei voida mitenkään palata siihen asiaan, vaan ajatellaan, että nyt minä olen huono sopimuskumppani, koska minä olen näin mennyt lupaamaan joskus ja sopimaan jonkunlaisen konsensuksen. Siinä mielessä haluan puolustaa edustaja Hakkarasta. Mutta hyvää keskustelua, ja huomaa, että tämä on ollut arvokas lakialioite, koska näin vilkasta keskustelua aiheuttaa. Kiitos siitä.

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

18.52 **Ilkka Kantola sd:** Arvoisa puhemies! Lakialoitteessa kiinnitetään huomiota siihen, että Yleisradion riippumattomuus, poliittinen sitoutumattomuus on tärkeä arvo sinänsä. Tämän voi hyvin allekirjoittaa, se on tärkeä arvo. Ja juuri siitä syystä Yleisradiota ei ylimpänä valvo maan hallitus, jossa vain osa eduskuntapuolueista on edustettuna, vaan Yleisradio on eduskunnan radio, kaikki eduskuntapuolueet ovat mukana ylimpänä valvojana valvomassa Yleisradiota. Juuri tämä takaa sen poliittisen tasapuolisuuden ja poliittisen riippumattomuuden viime kädessä. Se, että hallintoneuvostoon valitaan kansanedustajia eri poliittisista puolueista, ei tarkoita sitä, että Yleisradio on poliittisessa ohjauksessa, vaan pikemminkin päinvastoin. Kun kaikki puolueet ovat mukana vaikuttamassa ja osallistuvat keskusteluun, ovat ikään kuin kansan, omistajan edustajina hallintoneuvostossa, niin silloin se Yleisradio parhaiten on juuri kansan radio, tai kansan media niin kuin tulee sanoa.

Eli tämä tavoite Ylen poliittisesta riippumattomuudesta liittyy juuri siihen, että nämä kaikki ratkaisut, jotka koskevat Yleä, on sitten kysymys Yle-lain uudistamisesta tai rahoituksesta, neuvotellaan täällä eduskunnassa eduskuntaryhmien kesken niin, että kaikki voivat siihen sitoutua ja se on kaikkien yksimielinen, yhteinen päätös. Se parlamentarisuus tarkoittaa tässä erityisessä kysymyksessä sitä, että kaikki puolueet yhdessä neuvotellen löytävät yhteisen kompromissiratkaisun ja sitoutuvat siihen. Juuri tämä takaa sen, että yksittäinen hallituskokoonpano ei tee irtiottoa jostakin yhteisesti sovitusta linjasta, vaan Yleisradio pysyy eduskunnan radiona. Tämä on tärkeä tavoite. Sen takia ymmärrän edustaja Pia Viitasen järkyttyneisyyttä siitä, että tässä on nyt tehty irtiotto siitä yhteisestä, kompromissina saavutetusta sopimuksesta parlamentaarisen ryhmän kesken, jota kansanedustaja Arto Satonen veti ansiokkaasti. Tärkeä tulos vaikeidenkin neuvottelujen jälkeen, jossa myös sosiaalidemokraatit joutuivat omista tavoitteistaan taipumaan, mutta me olemme sitoutuneet siihen ja ajattelempa, että siltä pohjalta voidaan vähäeleisesti ja rauhallisesti mennä eteenpäin ja miettiä sitten yhdessä seuraavia asioita, joissa on kehittämisen tarvetta, kun niitä varmasti jossakin vaiheessa tulee. Mutta se, että tehdään nyt sitten lakialoitte ja vielä oppositiopuolueen puolelta, on vähintäänkin erikoista tässä tilanteessa.

On hyvä huomata, että Yleisradion hallintoneuvostossa me yritämme pitää kiinni parlamentarisesta järjestyksestä ja ylläpitää sitä käsitystä, että Yleisradio on koko eduskunnan radio. Nimittäin kun kävi se onnettomuus, meitä hätkähdyttänyt tilanne, että perussuomalaisten puolue hajosi kahtia sinisiin ja sitten uusiin perussuomalaisiin tai kantaperussuomalaisiin [Leena Meri: Emme ole hajonneet, Perussuomalaiset on edelleen sama!] — se perussuomalainen puolue, joka oli, hajosi kahtia, ehkä sitten kantaperussuomalaiset jatkavat — niin tämä tarkoitti sitä, että Yleisradion hallintoneuvoston työvaliokunnassa perussuomalaisten edustajana ollut hallintoneuvoston puheenjohtaja Kimmo Kivelä siirtyi sinisten edustajiin, ja silloin teimme sellaisen ratkaisun, että laajensimme hallintoneuvoston työvaliokuntaa niin, että sinne tehtiin paikka myös perussuomalaisten edustajalle. Otimme sinne siis yhden paikan lisää sen takia, että tapahtui tällainen poliittinen muutos. Miksi? Koska halusimme huolehtia siitä, että Yleisradion hallintoneuvoston työvaliokunnassakin toteutuu tämä parlamentarisuus, että kaikki hallintoneuvostossa mukana olevat puolueet ovat myös työvaliokunnassa mukana. Ja nyt kun sitten tulee tällainen irtiotto, niin on tämä jossain määrin kyllä hämmäntävää.

Täällä on Yle-veroa kritisoitu ymmärrettävistä syistä. Jos joku tekisi aloitteen, että poistetaan autovero, niin voi olla, että 20 000 nimeä saataisiin siihenkin kansalaisaloitteeseen hyvin nopeasti. On vaikea saada kovin suurta innostusta sille, että lisää veroja määrätään, mutta taustallahan on se, että poistettiin televisiomaksu, joka rakenteena oli senttyyppinen,

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

että televisiomaksua piti koko ajan nostaa, kun osa porukasta jätti kokonaan maksun maksamatta, ja tämä oli epäoikeudenmukainen tilanne, josta sitten päästiin eroon tämän Yle-veron järjestelyn kautta, pitkän prosessin ja jälleen parlamentaaristen neuvottelujen tuloksena. Nyt sitten on entrattu tätä Yle-veron tasoa ja vapautettu pienituloisimpia — tätä Yle-veroratkaisua on kehitetty siis, aivan oikein, kuten tässä aloitteessa todetaan. Mutta kun Suomi päätyi tällaiseen ratkaisuun, että meille tuotiin tämä Yle-vero entisen televisiomaksun tilalle, niin meidän naapurimme lännessä, Ruotsi, on saamieni tietojen mukaan nyt miettimässä, ottaisivatko he käyttöön tämäntyyppisen, koska heidän havaintonsa siitä, miten tämä toimii Suomessa, ovat niin positiivisia. He nähtävästi aikovat seurata meitä tässä asiassa.

18.57 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Luettuani tuon edustaja Hakkaraisen aloitteen olin hieman hämmennyksen vallassa ja näin aluksi ilmoitan, että en sitä voi kyllä tukea. Kunnioitan toki kansanedustajan vapaata mielipiteenmuodostusta ja mahdollisuutta tehdä mieleinen määrä aloitteita. Mutta kuitenkin tämä aloite herätti mielessäni ajatuksia, jotka haluan tässä tuoda julki.

Ensinnäkin Yleisradiohan on meidän kaikkien yhteinen, eduskunnan valvoma ja eduskunnan rahoittama avoin tiedotuskanava, joka palvelee kaikkia kansalaisia ympäri vuorokauden koko Suomessa, ja se on äärimmäisen arvokasta. Kun tässä työssä joutuu kyllä aika paljon yöllä ajelemaan autolla, niin kyllä se Radio Suomi soi siellä taustalla lähes aina. Sen koen erittäin arvokkaana, että tämä kanava on auki ja se takaa kaikille suomalaisille sen yhden mahdollisuuden saada uutisia, musiikkia ja asiaohjelmia ynnä muuta ynnä muuta.

Rahoituksesta on sovittu, kuten tässä monessa puheenvuorossa on sanottukin jo aikaisemmin, tavalla, joka on kaikkien puolueiden hyväksymä, ja sitten jos jotakin meinataan muuttaa, niin siitä tietenkin on uudestaan sovittava. Mihinkään äkillisiin muutoksiin ei ole mitään perusteita olemassa, koska hyvin äkkiä putoaa pohja tältä tiedottamiselta, ja sellaista ei mielestäni saa sallia.

Maakuntaradioiden asema maaseudulla on äärimmäisen tärkeä. Jos Yleä nyt lähdetäisiin rajusti leikkaamaan, veikkaanpa, että aloitettaisiin ne leikkaukset maakunnista, ja sitä minä en kyllä voi hyväksyä. Kyllä Suomessa pitää olla Yleisradio näkyvästi olemassa yhtä lailla täällä eteläisessä Suomessa kuin tuolla ihan pohjoisimmassa Lapissa ja kaikkialla silta väliltä.

Sitten kun katsoo näiden paikallisradioiden asemaa tänä päivänä Suomessa, meillähän on tällaisia yksityisiä yrityksiä, paikallisradioita, joista esimerkkinä mainitsen vaikka Iisalmessa toimivan Radio Sandelsin, joka on tehnyt aivan erinomaista työtä, korkeatasoista radio-ohjelmaa, oikeasti paikallisradiotyötä, jossa toimittajat haastattelevat paikallisia ihmisiä ja aidosti ollaan ihmisten kanssa, eletään siellä paikalla, missä se radio toimii. Valitettavasti vain nämä paikallisradiot ovat siirtyneet pikkuhiljaa ylikansallisen omistajan omistukseen. Muistamani mukaan se on saksalainen firma, joka koko sen emoyhtiön omistaa, ja ei siellä sitten enää paikallisradion toiminnasta paljoa voi puhua, kun se sama nauha soi ympäri vuorokauden. Kerran tässä yöllä kotia ajellessani kuuntelin yhtä radiokanavaa, joka on juuri näitä paikallisradioita, jotka ovat tämän suuren yhtiön hallussa. Ihmettelin hetken kuluttua ajettuani, että hyvänen aika, minä olen tämän saman nauhan kuullut aikaisemmin. No se sama nauha kuuluu viikonloppuisin kaikissa paikallisradioissa pois lukien nämä aidot paikallisradiot, jotka tekevät aidosti töitä siellä paikkakunnan hyväksi ja paikkakunnan ihmisten uutisia julkistaen.

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

Tässä asiassa Suomi on mennyt todella valtavilla harppauksilla taaksepäin. Mielestäni Suomen eduskunnan pitäisi nyt tähän puuttua kovalla kädellä ja vaatia näiltä paikallisradioilta aidosti sitä, että siellä on paikallista ohjelmatuotantoa ja paikallista toimintaa. Viitataan tuohon äsken mainitsemaani Radio Sandelsiin, jonka toiminta täyttää mielestäni sen puhtaimmillaan, mitä paikallisradion tulee olla: paikallisten ihmisten asioista paikallisella tavalla, olkoon se sitten, jos se on vaikka Savossa, vaikka Savon murteella toimitettuna, kunhan se on paikallisten ihmisten toimintaa. Annan sille suuren arvon mutta paheksun siitä, että nämäkin radiot olivat liukuneet ylikansallisiin käsiin ja siellä soi sitten se sama nauha aamusta iltaan, ja se on kyllä yhtä kaukana paikallisradiotoiminnasta kuin itä on lännestä.

Mitä tulee, arvoisa puhemies, tähän monen, esimerkiksi edustaja Hakkaraisen, esille tuomaan uutisointiin, onko se hyvää vai huonoa, toimittajat tekevät omaa työtään itsenäisesti ja minulla ei ole siihen mitään huomautettavaa. Totean vain sen, että kun Suomessa on erilaisia uutiskanavia, löytyy radiokanavia, televisiokanavia, netin kautta voi viestiä, nykyiset viestintävälineethän mahdollistavat mitä moninaisimman viestinnän, ikävä kyllä se tuo mukanaan sitten myös erilaiset valeuutiset, joita muuan suurvallan johtaja on ainakin kovasti peräänkuuluttanut tuolla ison rapakon, ison veden takana, että niitä on kuulemma paljon. Varmaan niitäkin on, mutta nämä nykyaikaiset viestintävälineet sallivat tällaisen ei totta puhuvien viestien levittämisen, mikä on kovin surullista.

Mitä tulee Yleisradion toimintaan, olen hieman joskus ihmetellyt sitä, että esimerkiksi, kun talous on lähtenyt Suomessa paranemaan, aika usein olen kuullut sieltä negatiivista viestiä. Vapaana kansalaisena uskallan sanoa, että olisin toivonut joskus vähän semmoista vertailevampaa tutkimusta siitä, miten asiat todella ovat, koska jos taloutta emme tässä maassa pistä kuntoon ja tuo sitä ihmisille esille, silloinhan me eduskuntanakin teemme väärin tai toimittaja, kuka sitten tekeekään sitä työtään omassa toimistossa ja loihe lausuu sen julki radiokanavilla tai tv-kanavilla, jos emme tuo rehellisesti julki sitä, missä tilanteessa Suomi oli esimerkiksi tämän vaalikauden alussa, että jos olisimme jatkaneet sitä samaa linjaa, tänä päivänä me olisimme Kansainvälisen valuuttarahaston huomassa.

Jos joku ei puhettani usko, niin kannattaa tutustua esimerkiksi Kreikan tiehen. Miten kävi Kreikan valtiolle, kun ei uskottu siihen, ei uskottu Kansainvälisen valuuttarahaston varoituksia, ei uskottu kansainvälisten luottoluokittajien reittauksia eikä niiden viestejä, miten Kreikan talous kehittyi, eikä uskottu Euroopan keskuspankin viestejä, komission viestejä, ei kenenkään viestejä uskottu? Miten kävi? Kreikasta on leikattu eläkkeitä niin, että ne ovat alle puolet siitä, mitä ne alun perin olivat. Jos oikein muistan sen prosenttin, noin 30 prosenttia eläkkeistä on jäljellä tällä hetkellä. Veikkaan, että opposition piiristä kuuluisi tänä päivänä paljon kovempi huuto, jos eläkkeitä alettaisiin aidosti leikata.

Meillä Suomessa kuitenkin on asiat hyvin, ja sellaisina ne tulee pitää. Mutta minusta meillä kansanedustajillakin on se velvoite, että ei se riitä, että huutaa oppositiosta naama punaisena, miten asioiden tulisi olla, kun itse on juuri hallituksessa ollut ja asiat ovat menneet, niin kuin ovat menneet, ja sitten se on se syyllinen, joka sitä tulipaloa sammuttaa. Tähän minä olen hieman väsynyt ja toivoisin, että opposition edustajat ottavat tämän vakavasti. Katsokaa talouslukuja rehellisesti, mihin me olemme menossa. Se viime vaalikaudella mennyt tie olisi johtanut hyvin äkkiä kadotukseen, ja sille tielle ei pidä kenenkään lähteä. Se on se isoimman pahan tie, ja sille ei todellakaan pidä lähteä.

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

19.04 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Minua ensinnäkin hämmentävät hieman sosiaalidemokraattien puheet siitä, että Yleisradio on eduskunnan radio. Se on toki se, mitä täällä on aiemminkin keskusteltu, siihen yhdyin, mutta heidän mukaansa edes oppositio ei ilmeisesti voisi tehdä tätä esitystä Ylen rahoituksen uudistamisesta. [Pia Viitasen välihuuto] Ymmärtäisin asian paremmin, jos kyse olisi hallituksen esityksestä.

Mutta nythän asia tulee tämän lakialoitteen kautta koko eduskunnan käsittelyyn ja siitä voidaan täällä varmasti ihan aidosti keskustella — samoin Ylen toiminnan tehostamistarpeista, ja hyvä niin — ja tarvittaessa sitten tehdä niitä, jos tämä lakialoite saa laajan hyväksynnän. On tietysti eri asia, saako tämä aloite tukea muilta puolueilta, mutta perustuslain suoma lakialoite- ja keskusteluoikeus meillä kaikilla kansanedustajilla täällä kuitenkin on. Varmasti kansalaistenkin näkemykset Ylen roolista vaihtelevat varsin paljon, jopa enemmän kuin meidän kansanedustajien, ja siten tämä keskustelu on aivan aiheellista.

Yleisradio ei missään tapauksessa ole muusta yhteiskunnasta irrallaan oleva toimija. Senkin tulisi, ainakin omasta mielestäni, sopeutua muun yhteiskunnan vaateisiin ja vaikeaan taloustilanteeseen. Kyse on osaltaan myös arvovalinnoista. Edustaja Hoskonenkin täällä äsken puolusti vahvasti Yleä ja sen rahoitusta. Me olemme kuitenkin vaalikauden alussa joutuneet leikkaamaan myös pienituloisilta kansalaisilta paljon. On selvää, että vaikeitakin leikkauksia on tehty. Niitä on myös edustaja Hoskonen joutunut tukemaan. Sitä ei ole missään nimessä syytä kiistää. Tällä lakialoitteella leikattaisiin nyt kuitenkin vain alle 10 prosenttia Ylen ensi vuoden budjetista.

Muutkin mediakentän toimijat ovat olleet vaikeassa tilanteessa, ovat joutuneet leikkaamaan henkilöstöään ja ajautuneet vaikeuksiin. Enkä pidä [Puhemies koputtaa] missään nimessä tätä lakialoitetta perusteettomana, ja siksi olen sen allekirjoittanutkin.

19.06 **Pia Viitanen sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Siitä minä olen hyvin pahoillani, että tämä äskenen puheenvuoro todisti sen, että tässä ei nyt ymmärretä parlamentarismien ydintä. Edustaja Savio kysyi, miksei oppositiosta edes voisi tehdä tähän vastalauseita. Tämähän on juuri se pihvi: koska sovimme tärkeästä kansallisesta asiasta yhdessä, se mahdollistaa sen, että myös oppositio voi vaikuttaa siihen asiaan eikä hallitus pääse tekemään opposition ohi niitä linjauksia, koska kukin meistä on vuorollaan siellä hallituksessa ja oppositiossa. On äärimmäisen viisasta, että sellaiset asiat kuin Yleisradion asiat päätetään kaikki yhdessä. Sillähän me juuri takaamme sen poliittisen riippumattomuuden, ettei käy niin, että kulloistenkin poliittisten voimasuhteiden mukaan määritellään, miten Ylen pitäisi toimia tai, mikä pahinta, otettaisiin esimerkiksi kantaa poliitikkojen osalta ohjelmasisältöihin tai jotain muuta — mielestäni aivan täysin kammottavaa. Tässä ei nyt ymmärretä parlamentarismien ydintä.

Minä olen, puhemies, paitsi vihainen myös hyvin surullinen.

19.07 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Nyt, kun tässä on tätä asiaa miettinyt, täytyy palauttaa mieleen, että tuossa 30.6.-ryhmässä silloin kesällä, eikö siinä ollut edustaja Turunen meiltä itse asiassa edustajana, siinä yhdessä ryhmässä, [Pia Viitasen välihuuto] jota veti. Hän oli vissiin sen ryhmän vetäjä, kun te puhutte perussuomalaisista. Nyt minulla rupeaa muistumaan, että siellä oli edustaja Turunen, kun te meitä vaaditte hänen tekemisistään ja sopimisistaan tilille, kuten aikaisemmin, edustaja Viitanen, kyselitte sen perään, miksei ministeri Soini pidä sitä, mitä hän on luvannut. Nyt nämä

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

kysymykset tulevat kyllä ihan väärille ihmisille. Toivon, että esittäisitte esimerkiksi kyselytunnilla näitä kysymyksiä edustaja Turuselle ja ministeri Soinille.

19.08 Sami Savio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puheenjohtaja! Tässä on nyt kyllä hieman hämmentävää kuunnella näitä edustaja Viitasen kommentteja. Ymmärrän toki sen, hän on pari vuotta täällä käyttänyt puheenvuoroja siitä Ylen parlamentarisesta asemasta eduskunnan radiona, sinänsä ymmärrettävää, mutta aina aiemmin hän on syyttänyt, että hallitus tekee näitä päätöksiä. Nyt hän jo sanoo, että opposition lakialoitteella muutettaisiin väkisin Ylen asemaa. [Pia Viitanen: Höpö höpö!] Tässähän on nimenomaan ollut tarkoitus nostaa tämä asia keskusteluun, ja sitten täällä koko eduskunta voi tästä asiasta päättää yli hallitus—oppositio-rajojen.

Aivan oikea oli myös tuo edustaja Meren äskeinen kommentti siitä, että perussuomalaisilla ei tuossa kesäkuun lopun parlamentarisessa työryhmässä ollut edes edustusta. Miten me olisimme silloin voineet siihen vaikuttaa? On todella vaikea ymmärtää tätä, jos kaikilta muilta ryhmiltä siinä edustus oli, mutta perussuomalaiset olivat jääneet valitettavien tapahtumien jälkeen ulkopuolelle.

19.09 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aiemminhan tässä keskustelussa edustaja Hakkarainen itse kertoi, että hän oli siellä sopimassa tästä rahoitustasosta, mistä hän on nyt sitten siis itse itsensä kanssa eri mieltä tänään kuin oli siinä työryhmässä. Hän itse juuri kertoi olleensa siellä sopimassa Ylen rahoitustasosta, mitä tämä aloite koskee. Se siitä.

Mutta minä, puhemies, toistan sen, että olen hyvin surullinen, että parlamentarismien henkeä ei tässä nyt ymmärretä. Edustaja Kantola täällä kertoi aiemmin, että Ylessä oli pidetty hyvin tärkeänä sitä, että kaikki ryhmät saavat edustuksen vaikkapa työvaliokuntaan, oltiin tehty järjestelyjä siksi. Mutta sitten yksi ryhmä katsoo, että ei mitään, me teemme mieluummin politiikkaa, olemme vaikuttamatta asioihin ja heitämme roskakoppaan tämän kymmenien vuosien parlamentarismien periaatteen, mikä Yleisradiosta on kaikkien puolueiden kesken vallinnut, ja siitä minä, puhemies, olen hyvin surullinen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Myönnän vielä vastauspuheenvuorot edustajille Hoskonen ja Meri, ja sitten tämä debattivaihe päättyy.

19.10 Hannu Hoskonen kesk (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Edustaja Savio totesi, että allekirjoittanut on osallistunut myös näihin 4 miljardin euron leikkauksiin. Todellakin on näin, mutta kyllä valtiontalouden kuntoon laittaminen ja julkisen talouden kuntoon laittaminen on se tehtävä, joka jonkun on tehtävä. Se on tämän hallituksen tehtäväksi annettu, ja siihen on saatu poliittinen mandaatti vaaleissa. Ei edes kukaan opposition edustajista ole uskaltanut ääneen ajatella sitä, että jos tälle tielle ei olisi lähdetty, mikä olisi nykyisin Suomen talouden tilanne. Sitten ei meiltä kysyttäisi, mistä leikataan! Siellä olisivat eri miehet ja naiset päättämässä mustine salkkuineen, miten tämä homma pelittää. Niin kuin äskeisessä puheenvuorossani sanoin tuolla puhujakorokkeella, niin juttu on näin, että silloin meiltä ei kysyttäisi.

Ja lopuksi, arvoisa puhemies, jos jotakin leikataan... Ylekinhän on tiedotuskanava, ja niin kuin äsken sanoin puheenvuorossani, sen rahoitusta kannatan ja sovitussa pysyn. Se

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

kilpailee muiden medioiden kanssa, ja ratkaisoon yleisö, ketä kuunnellaan, se ei ole minun asiani.

19.11 Leena Meri ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Savio tuossa sanoi, en nyt oikein ymmärrä, että parlamentarismien kannalta olisi jotenkin huomompi asia, että koko eduskunnan täysistunto päättää asiasta, kuin se, että joku pienempi ryhmä. Varmaan parlamentarismien kannalta on aina paras, jos olisi eduskunta päättämässä kaikista asioista, mutta tietysti me emme aina täällä voi ihan kaikesta päättää. [Pia Viitanen välihuuto] — Ehkä sitten edustaja Viitanen haluaa minulle myöhemmin kertoa, mikä hänen mielestään on parlamentaarista. [Pia Viitanen: Kyllä mielellään!] — Minun mielestäni parasta parlamentarismia on se, että me täällä päättämme. Eduskunnan täysistunto on ylin lainsäätäjä, ja esimerkiksi kunnissahan se on valtuusto, mutta en minä nyt käy siitä enempää keskustelemaan.

Edustaja Hoskoselle sanoisin, että nimenomaan tässä on tarkoitus säästää valtion varoja. Että tässä meillä on tarkoituksena myös tämä talouden tasapainottaminen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Vielä myönnän vastauspuheenvuoron tämän keskustelun virittäneelle edustaja Saviolle.

19.12 Sami Savio ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Vielä tähän edustaja Hoskosen puheenvuoroon lyhyesti: Haluan vain vielä loppuun nyt sen todeta omalta osaltani, että olemme tosiaan olleet sen kaksi vuotta hallituksessa, niin kauan kuin hallitusohjelmaa haluttiin noudattaa. Meillä oli siihen valmiuksia vielä kesäkuun 12. päiväkin, mutta valitettavasti sitten enää ilmeisesti arvopohjat eivät kohdanneet. No se siitä. Tosiaan julkinen taloustilanne oli erittäin vaikea 2015, kun hallitusohjelmaa tehtiin, ja me sitouduimme silloin näihin erittäin vaikeisiin leikkauksiin. Ne olivat meille poliittisesti vaikeita ja ovat näkyneet meidän kannatuksessamme, mutta siitä pidettiin kiinni, mistä sovittiin silloin. Vaikeita leikkauksia tehtiin. Pienituloisiltakin niitä on tehty, ei sitä käy kiistäminen. Siksi minä juurikin ihmettelen, että nyt tämä Yleisradio näyttää olevan niin pyhä lehmä, että sille ei voida tehdä mitään. Se minua hämmästyttää.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

19.14 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen, tehdään sitä virheitä joskus täälläkin ja parlamentaarisisissa työryhmissä, ja ne voi korjata, ja nyt me olemme tehneet korjauksen siihen.

Ja mitä vielä niihin leikkauksiin tulee, niin me vaadimme silloin, että hallitusohjelmaa noudatetaan, yhdeksän kansanedustajaa. Hyvä, ettei lennetty pihalle koko ryhmästä, kun oltiin köyhän asialla. Lääkeleikkauksissa omavastuu otettiin pois vanhuksilta. Tämmöisiä kyllä hyväksyttiin, mutta miten on Yle?

Siitä rahoituksesta vielä sen verran, että maaliskuussa kysyin eduskunnan tietopalvelusta Ylen hallinnollisista kustannuksista, että minkä suuruiset ne ovat, ja montako prosenttia ne ovat Ylen budjetissa. Tässä saamani vastaus: "Yle ei käytä tilinpäätöksissään ollenkaan termiä hallinnolliset kulut, joten jää vähän epäselväksi, mitä siihen katsotaan kuuluvan. Jos ajatellaan vain henkilöstökuluja — palkat ja palkkiot ja eläkekulut ja muut henkilöstösivu-

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

kulut — niin niiden osuus viime vuonna oli 232,1 miljoonaa euroa kaikista kuluista, prosentteina 48,8." Siinä vastaus.

Me Yle-työryhmässä mukana olleet saimme käyttöömmme luottamuksellista materiaalia Ylen radio- ja tv-ohjelmien tuotantohinnoista per lähetystunti. Saimme vertailuksi hintoja myös esimerkiksi menestyneistä brittisarjoista ja pohjoismaisista sarjoista — minulla on tarkat luvut sieltä. Vallan huimaa ovat jotkin Ylen tuotantohinnat, erityisesti muutamissa viihdeohjelmissa, varsinkin jos vertaa ympäri maapalloa myytyihin brittiläisiin ja pohjoismaisiin menestysarjoihin. Yle voisi joko jättää kalliin hömppätuotannon kokonaan kaupallisille toimijoille tai ainakin leikata siihen menevää rahaa kovalla kädellä, ja silloin, jos se leikkaus kohdistetaan tuonne, ei maakunnallisista ohjelmista tarvitse leikata. Ne pystyvät toimimaan siellä.

Ja sitten, mitä tulee kaupalliseen mediaan vielä: Jos kuitenkin maakunnallisista leikataan, tehdään semmoisia pikkuleikkauksia, niin annetaan tilaa maakuntalehdille ja heidän tuottamilleen ohjelmille, samalla tapaa kuin esimerkiksi Sanoma tuottaa Aaltoa ja Suomipopia ja muita, syntyisi kaupallisia asemia maakunnallisille lehdille. Mutta nyt Yle syö tämän kaiken pois. Siksi tämä lakialoite on tässä, että annetaan myös kaupallisille asemille tilaa ja maakunnallisille lehdille ja niille toimijoille. Eikä tämä ole keltään pois.

19.17 Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Kyllä tätä keskustelua epäuskoisena kuuntelee. Ehkä on vielä syytä käydä tämä läpi, missä nyt kyllä tuntuu, että tämä perussuomalaisten logiikka ontuu aika pahasti. Tuossa suuresti kunnioittamani edustaja Savio juuri totesi, että hallituksessa oltiin valmiita pitämään siitä kiinni, mitä on yhdessä sovittu. Suurin piirtein näillä sanoilla: hallituksessa olimme valmiita pitämään kiinni siitä, mitä oli yhdessä sovittu. Mutta sitten jotenkin tässä Yle-asiassa, mistä ollaan sovittu parlamentaarisesti kaikkien puolueiden välillä, missä — kun te sanoitte, että ei ollut perussuomalaisten edustajaa — edustaja Hakkarainen on ollut sopimassa tästä asiasta, kun kaikki puolueet ovat tämän sopineet, nyt jotenkin tämä logiikka ei enää pitäisikään paikkaansa, että tästä ei tarvitsi pitää enää kiinni.

Kyllähän tästä vääjäämättä tulee se kysymys — jos te näin alatte valikoimaan niitä sopimuksia, mihin te olette ensin lyöneet puumerkkinne alle, ja sitten hetken ajan päästä tullettekin toisiin ajatuksiin ja ette kunnioita niitä — missä muissa asioissa te alatte näin toimimaan. Kyllä se vääjäämättä joka tapauksessa johtaa siihen, että puolueen muukin uskottavuus pikkuhiljaa murenee, jos ei kyetä pitämään kiinni siitä, mistä ollaan sovittu. Tämähän tämän asian ydin on: meillä jokaisella on oikeus omiin mielipiteisiin, ja jokainen voi jättää niin monta lakialoitetta kuin haluaa, mutta kyllä yleisesti on pidetty tässä talossa huolta siitä, että kun ollaan parlamentaarisesti joku asia sovittu näinkin merkittävästä asiasta, niin kyllä puolueet siihen yleensä silloin sitoutuvat.

Ja sitten edustaja Merelle on pakko todeta, että uskon kyllä, että kuuntelitte varmasti hyvin tarkasti, kun juuri sanoin, että toivon, että täällä ei ruveta miksikään ohjelmaneuvostoksi. [Pia Viitanen: Juuri näin!] En usko, että sen alan asiantuntijoita meistä kukaan on, siis päättämään siitä, minkälaisia ohjelmia Yleisradion pitää lähettää tai mitä se saa lähettää tai mitä pitää karsia. Ja kun itsekin sanoitte puheenvuorossanne, että ette lähde ohjelmia arvioimaan, niin mehän olemme tästä asiasta samaa mieltä. Ei tätä tarvitse kummatella.

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

19.19 **Jani Mäkelä ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tähän kohtaan keskustelua varmaan on syytä kertoa sellainen ehkä hieman vähemmän tiedossa oleva asia liittyen tähän alkuperäiseen Yle-työryhmään, parlamentaariseen työryhmään, ja perussuomalaisten työskentelyyn siellä, että kun se työryhmän työ tuotiin meidän eduskuntaryhmäämme, se oli meille erittäin suuri pettymys juurikin siitä syystä, että nämä monet eräiden kokoomuksen ja keskustankin edustajien ennalta lupailemat leikkaukset Ylen budjettiin eivät olisikaan olleet toteutumassa. Eli siellä oli ainoastaan se muutaman vuoden indeksijäädytys, ei mitään muuta leikkausta Ylen menoihin, ja tämä oli se parlamentaarisen työryhmän työn tulos kaiken tämän pitkän työskentelyn jälkeen. Siitä asiasta, hyväksymekö me sen ryhmänä, äänestettiin ryhmässä. Äänestys oli äärimmäisen tiukka. Ellen väärin muista, saattoi olla yhden äänen marginaali, kun se ratkesi. Ja väittäisinpä, että nyt eduskuntaryhmän jakaantumisen jälkeen se perussuomalaisten ryhmä, joka nyt on jäljellä, jos asiasta äänestettäisiin uudestaan, ei todennäköisesti hyväksyisi sitä sopua. Eli faktisesti ottaen me emme oikeastaan ole hyväksyneet sitä [Puhemies koputtaa] alkuperäistäkään Yle-sopimusta.

19.20 **Leena Meri ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Mäkelä tuossa puhui. En mielelläni olisi ottanut tätäkään esille, koska nämä ovat kuitenkin eduskuntaryhmän sisäisiä asioita ja en niistä mielelläni puhu edelleenkaan, vaikka osa meidät petti ja lähti, mutta siitä huolimatta nyt tämä on pakko kertoa. Kun sosiaalidemokraatit nyt haluavat meitä kovasti tästä moittia, niin nyt haluan kertoa sen, että se oli juuri näin kuin edustaja Mäkelä sanoi. Se oli yhden äänen ero, enkä viitsi kertoa, kenen ääni ratkaisi, sen jätän nyt kertomatta. [Pia Viitanen: Taisi olla Hakkaraisen!] — Sen voin sanoa, että ei ollut. — Ja jatkan siitä, että tässä ryhmässä, jossa me olemme, me kyllä äänestimme sitä vastaan. Ja itsekin äänestin, olisin ollut sillä kannalla, että hylkäisimme sen ehdotuksen.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

19.21 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Tämä parlamentaarinen päätöksenteko, nimenomaan se, että me yhdessä täällä pohdimme ja yhdessä päätämme, yhdessä linjaamme, [Leena Meri: Koko eduskunta yhdessä!] sehän on juuri omiaan kansallisesti tärkeässä asiassa, kuten Yleisradiossa. Sehän on juuri se, mikä turvaa poliittisen riippumattomuuden, ja siksi tämä on arvokas perinne, joka tässä kaiken kaikkiaan on ollut. Jos tulee muutostarpeita, niin sitten yhdessä taas kerran kokoonnutaan ja pohditaan [Leena Meri: Kyllä huomaa!] ja linjataan asioita [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] yhdessä. Se on ihan normaalia. Nyt on toimittu juuri niin, kunnes nyt sitten yhtäkkiä täällä perussuomalaiset, jotka itse ovat olleet sopimassa, heittäytyvät täysin irti ja nurkan taakse aivan tuossa tuokiossa sen jälkeen, kun on sovittu.

Tässä on kysymys myös luottamuksesta, eli siitä, että jos yhdessä sovitaan, hyvän päätöksentekotavan mukaisesti tehdään kompromissi, johon kaikki sitoutuvat, niin silloin voidaan luottaa myös jatkossa siihen, että voimme yhdessä tehdä, yhdessä sopia. Tässä tapauksessa luottamustahan ei enää ole. [Leena Meri: Ei teillä ole muutenkaan ollut!]

Puhemies! On tärkeää ymmärtää paitsi pitkä historia siitä, miten Yleä koskeva päätöksenteko on linjattu, myös lähiajan historiaa. Olen hyvin tyytyväinen, että edustaja Satonen on pyytänyt seuraavaksi puheenvuoron, koska hän on toiminut tässä työryhmässä puheenjohtajana ja varmasti sitä ehkä avaa ja valottaa.

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

Kaiken kaikkiaan haluan vielä sen sanoa, kun täällä sanotaan, että Yleä kohtaan ei olisi ollut mitään säästöä tai muuta, että nimenomaan tässä parlamentaarisisessa työryhmässähän määriteltiin se, että Yleen kohdistui myös indeksileikkauksia, ja sitä kautta on myös se korsi kekoon kannettu. Kun itse kannan huolta yhtä lailla niin Ylen kuin kaupallisen median tulevaisuudesta, niin en minä sitä niin näe, en voi nähdä, että kaupallinen media sen paremmin voisi, jos vetäisimme Ylen rahoituksen kokonaan pois. Päinvastoin, me tarvitsemme molempia. Olen puhunut monta kertaa, puhemies, tässä salissa esimerkiksi siitä, kuinka tärkeää nyt olisikaan, että myös sen työryhmän esitykset edistyisivät, joka edustaja Harkimon johdolla linjasi tämän kaupallisen uutistoiminnan turvaamisen tulevaisuudessa. Se on ihan yhtä lailla tärkeää kaiken kaikkiaan turvata.

Eli tässä tapauksessa haluan vielä kerran alleviivata, että olen todella, todella pahoillani ja surullinen siitä, että tällainen irtiotto nyt tapahtuu.

19.24 Arto Satonen kok: Arvoisa puhemies! Haluan tuoda muutamia asioita esille ja näkökulmia tähän Yle-asiaan: ensinnäkin tästä yksimielisyydestä, sitten Ylen riippumattomuudesta ja sitten Ylen rahoituksesta. Sanon kuitenkin aluksi, että ehkä tuotan edustaja Viitaselle pettymyksen siinä, että en ajatellut lähteä avaamaan niitä keskusteluja, joita siellä ryhmän sisällä luottamuksellisesti käytiin [Pia Viitanen: En sitä tarkoittanutkaan!] — Niin, ette varmaan tarkoittanutkaan. — Mutta siinä en varmaan kovin suurta salaisuutta paljasta, jos totean, että sen ryhmän sisällä oli kyllä erilaisia näkemyksiä Ylen rahoituksen tasosta ja Yle-lain sisällöstä.

Mutta joka tapauksessa se ryhmä pääsi yksimieliseen esitykseen, joka sitten kaikissa eduskuntaryhmissä tuli hyväksytyksi. Totta on tietysti, että silloin perussuomalaisten ryhmä oli erilainen kuin se on tänä päivänä. Mutta pidän kyllä erittäin arvokkaana sitä, että kaikki ryhmät ovat tämän hyväksyneet. Ja minkä vuoksi? Sen vuoksi, että tämä on kansainvälisestikin erittäin poikkeuksellista. Nimittäin niissäkin maissa, joissa on hyvin pitkät yleisradioperinteet, esimerkiksi Isossa-Britanniassa, ei BBC:n päätöksenteossa oppositiolla ole minkäänlaista roolia. Ja se on todella iso asia, että meillä kaikki puolueet ovat yhteisesti päättäneet Yle-lain sisällöstä ja Ylen rahoituksesta.

Ja minkä takia haluan tätä korostaa myös sille perussuomalaisten puolueelle, joka tällä hetkellä on, ja tietysti kaikille muillekin puolueille? Sen takia, että jos tämä periaate murtuu, niin sen jälkeen opposition ainoa mahdollisuus vaikuttaa Ylen asioihin on keskusteluttaa niitä täällä salissa, mutta enää se ei ole ollenkaan niiden pöytien ääressä, joissa päätetään, miten Yleä kehitetään ja miten sitä johdetaan. Joten on aika isosta asiasta kyse. Isossa-Britanniassa on näin, että vaikka siellä on pitkät perinteet, ja me kaikki muut seuraamme, mitä BBC:llä tapahtuu, niin oppositiolla ei ole minkäänlaista päätöksentekovaltaa siihen, mikä on BBC:n rahoitus, mikä lainsäädäntö sitä säätelee, vaan ne ovat yksinkertaisesti hallituksen tekemiä päätöksiä. Ainoa mahdollisuus on käydä keskustelu parlamentissa asiasta, mutta ei päästä oikeasti vaikuttamaan, ja tämä on tosi iso asia mielestäni.

Arvoisa puhemies! Toinen asia on sitten Ylen riippumattomuus. On ihan totta, että kansalaisilta tulee paljon palautetta varsinkin meille Ylen hallintoneuvoston jäsenille siitä, että ollaan tyytymättömiä joihinkin ohjelmiin tai ollaan tyytymättömiä joittenkin yhteiskunnallistenkin ohjelmien linjaan. Kyllä minullekin tulee sitä palautetta, että on liian paljon punavihreää tai on liian paljon liberaalia tai on liian konservatiivista tai mitä hyvänsä. Mutta koko yleisradiotoiminnan lähtökohta on se, että poliitikot eivät puutu millään lailla sen ohjelmaan. Siinä on olemassa selvä palomuri. — Meillä on kyllä hallintoneuvosto, joka

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

käyttää korkeaa valtaa Ylessä, valitsee hallituksen jäsenet ja niin poispäin. — Mutta sen jälkeen, kun se raja ylitetään, menetetään koko yleisradiojärjestelmän idea. Sen jälkeen me emme enää tarvitsekaan koko Yleisradiota. Jos siitä tulee esimerkiksi hallituksen politiikan väline tai siitä tulee sellainen, joka ei ole riippumaton, niin silloin me olemme menettäneet todella paljon. Se on todella iso asia, että tästä riippumattomuudesta pidetään kiinni. Se on sitten tietysti Ylen toimivan johdon ja viime kädessä johtavan päätoimittajan asia, että Yle pystyy vastaamaan siihen, mitä Yle-laissa edellytetään, miten Yle toimii ja miten se käytännössä sitä linjaansa vetää. Mutta jos poliitikot pääsevät sinne päättämään, niin sen jälkeen tämä koko idea tästä poistuu. Se on hyvä muistaa.

Arvoisa puhemies! Vielä tästä rahoituksesta: Täällä on käytetty sellaista argumenttia, että kun kaikkialta muualtakin säästetään, niin Yleltäkin pitäisi säästää. No sen argumentin jossain määrin ymmärrän, mutta täytyy sanoa ihan aidosti, että kun tulin tähän Yle-työryhmään puheenjohtajaksi — mitä muuten en millään lailla halunnut, että tulee sekin tässä mainittua [Pia Viitanen: Hyvän puheenjohtajan saivat!] — ja kun tutustuin asiaan paremmin, koska kuten Hakkarainen sanoi, meille siellä hyvin avoimesti niitä lukuja avattiin kuten pitikin, niin minulle oli kyllä yllätys, kuinka paljon meillä on sellaisia ihmisiä, jotka saavat osan tuloistaan Yleltä mutta kuitenkin merkittävän osan tai useimmat suurimman osan tuloistaan muualta. Puhun nyt freelancereista, erilaisista dokumentintekijöistä, erilaisista musiikintekijöistä, tilapäisistä työntekijöistä ja muista, jotka ovat Ylen palveluksessa. Minulle oli suoraan sanottuna aikamoinen yllätys, kun tajusin, kuinka monet ihmiset tosiasiassa elävät ainakin osittain siitä rahoituksesta, joka Ylen kautta tulee. Aika moni ihminen menettäisi toimeentulonsa, jos se Ylen osuus poistuisi siitä rahoituksesta. Tämä koskee tietysti laajemmassa mittakaavassa myös tiettyjä indieyhtiöitä ja muitakin, jotka myyvät Ylelle palveluitaan. Siellä on aika isosta asiasta kyse.

Sitten argumentti siitä, että kaupallisella medialla menisi paremmin, jos Yle olisi pienempi: Tähän argumenttiin minä en usko. [Pia Viitanen: En minäkään!] Myönnän senkin, että aikaisemmin olen saattanut jopa itsekin siihen uskoa, mutta kun katsoo sitä asiaa vähän syvemmältä, mistä siitä on kyse, niin ne kaupallisen median ongelmat johtuvat lähinnä Googlesta ja Facebookista, on tullut markkinoille uusia toimijoita, jotka syövät sitä kaupallista pottia, entistä enemmän siirrytään nettilehteen ja nettilehdestä on vaikeampi saada hintaa kuin paperisesta lehdestä, ja kaikista tällaisista ne ongelmat johtuvat. Jos ja kun me haluamme oikeasti auttaa kaupallista mediaa — kuten minusta pitää, koska erityisesti maakuntalehtien säilyminen on ihan avainasia myöskin demokratian kannalta katsottuna — niin tätä kokonaisuutta palvelee yhteistyö Ylen ja kaupallisen median välillä, molempia osapuolia hyödyttävä yhteistyö, ja uskallan sanoa senkin, että joissakin tilanteissa sellainenkin yhteistyö, josta kaupallinen media voi hyötyä vähän enemmän kuin Yle. Se oli idea myöskin työryhmän esityksissä, että tätä kaupallisen median ja Ylen yhteistyötä vahvistetaan nimenomaan niin, että me voimme jatkossakin turvata sen, että meidän pienemmissäkin maakunnissa, vaikka Lapissa, sekä on saatavilla laadukas maakuntalehti Lapin Kansa että toimii Ylen Lapin Radio. Jos jompikumpi niistä ei toimi, silloin on aika paljon menetetty siinä maakunnassa.

Sitten vielä tästä Yle-verosta tai yleensä siitä tavasta, millä Yle kerää rahat: On aivan totta, että Ruotsi miettii nyt siirtymistä siihen järjestelmään. Minua kävi haastattelemassa Ruotsin radio, ja kyllä olen siitä asiasta sitä mieltä, että on äärimmäisen vaikea keksiä parempaa tapaa hoitaa tämä Yleisradion rahoitus kuin nykyinen järjestelmä. Siitä voidaan tietysti kiistellä, että kuka maksaa kuinkakin paljon, ja ymmärrän hyvin, että on esimerkiksi

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

joitakin pienyrittäjiä, jotka kokevat, että he joutuvat maksamaan kahteen kertaan sen maksun, koska se menee itseltä ja sitten vielä yritykseltä ja niin poispäin. Näitä yksityiskohtia on, mutta mikä olisi sitten se todellinen vaihtoehto? Jos lähdetään hakemaan mainosrahaa, niin se ainakin johtaa siihen, että meidän kaupallinen media, ennen kaikkea kaupalliset uutiskanavat, on valtavissa vaikeuksissa. Siitä ei ainakaan mitään hyvää seuraa. Ja jos ja kun me tarvitsemme Yleisradiota nimenomaan tekemään sellaisia tehtäviä, joita täällä mielestäni myöskin edustaja Mäkelä mainitsi jossain vaiheessa, joita sitten kaupallinen media ei tee ja jotka ovat kuitenkin tarpeellisia, niin jotenkin se pitää rahoittaa, ja on hirveän vaikea keksiä kyllä parempaa tapaa.

Tärkeimpänä pidän sitä, kun nyt on päätetty siitä rahoituksesta jo seuraavaa vaalikautta koskien, että riippumatta siitä, mitkä puolueet ovat hallituksessa, voidaan taata se, että Yleisradion kehitys on vakaata ja että nämä poliittiset suhdanteet eivät vaikuta siihen, koska mitä tulee niihin epäilyksiin siitä, että riippumattomuus vaarantuisi, niin sen riippumattomuuden takaa nimenomaan se, että kaikki puolueet ovat mukana päätöksenteossa ja että rahoituskausi ylittää vaalikauden, jolloin se ei riipu hallituksen kokoonpanosta.

19.34 Arja Juvonen ps: Herra puhemies! Edustaja Teuvo Hakkaraisen lakialoite on hyvä, ja täytyy kannattaa sitä oikeutta tehdä lakialoite ja olla myös eri mieltä. Koskaan ei ole myöhemmin muuttanut mieltään tai olla eri mieltä.

Täällä on keskusteltu paljon siitä, että kun parlamentaarisesti sovitaan, niin onko sitten korrektia muuttaa mieltänsä ja missä tapauksessa voisi toimia sitten uudelleen tällä tavalla. Minä myönnän, että minä kadun äärettömästi sitä, että viime kaudella oppositiossa ollessamme lakivaliokunnassa laskimme käsistämme kansalaisaloitteen, jossa esitettiin kovempia rangaistuksia rattijuopoilille. Silloin tehtiin kompromissi, ja siinä esitettiin lausumia paikkaamaan tätä suurta ongelmaa, sitä, millä tavalla tällainen henkilö, joka tällaisen törkeän teon tekee, joutuisi asiasta vastuuseen. Lausumia, mutta loppujen lopuksi: mihin ne ovat johtaneet? Voi sanoa, että kyllä kaduttaa, ei olisi pitänyt lähteä siihen kauppaan vaan olisi pitänyt tehdä lakialoitetta ja olla vaatimassa kovempaa lopputulosta sille asialle.

Minusta on hyvä, että kansanedustaja tekee asioita, joita myös hänen äänestäjänsä ja kannattajansa ajavat ja miettivät ja josta ottavat yhteyttä. Se ei ole suinkaan vastalausetta sille Ylen esittämälle hyvälle ohjelmakokonaisuudelle, mitä tulee: suomalainen draama esimerkiksi, sitä katsotaan, se on erittäin odotettua ja haluttua, ihmiset pitävät siitä. Mutta kuitenkin sillä, että kansanedustaja tekee lakialoitteen, on kyllä oma paikkansa, ja se ansaitsee oman kunnioituksensa.

Täällä on niin räävitty puolueen jakaantumista. Vielä muistutan, että perussuomalaiset eivät ole hajonneet mihinkään. Puolueesta on lähtenyt yksi siipi, ja he ovat nyt erilainen siipi, mutta sillä ei ole mitään tekemistä sen kanssa, etteikö perussuomalaiset olisi elossa ja voimissaan.

19.36 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Juvonen käytti niin hyvän puheenvuoron, että oikein tässä kuuntelin todella lämpimästi. Hän on erittäin pidetty ja viisas pitkän linjan poliitikko — ja oli mukava kuulla tuosta lakivaliokunnan asiasta ajatuksiasi.

Kun puhuin tuossa aikaisemmin siitä, että muistelin edustaja Turusen olleen jossakin mukana, niin minun piti nyt oikein kaivaa tätä: se oli tosiaan kesäkuun alussa, kun piti keskustella tästä Yle-verosta — siitä, että se olisi viety pienituloisilta, heidät olisi vapautettu tästä Yle-verosta — ja muistan keskustelun täällä salissa, edustaja Heinäluoma nosti sen

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

esille, ja SDP:hän riitautti silloin tämän toimeksiannon ja vaaransi tämän pienituloisten Yle-veron alennuksen, ja siinä mielessä se oli erittäin vaarallista, ja tästä näkee, kuinka kiihvasta tämä työskentely on, että ei nyt hurskastella, että te olette niin kauniisti aina nämä asiat hoitaneet ja noudattaneet ja kunnioittaneet kaikkia — kyllä täällä aikamoinen paukutus silloin oli, ja tietojeni mukaan tosiaan sitten se työryhmä kokoontui uudestaan, ja edustaja Heinäluoma vielä täällä mielestäni päivitteli sitä, että oli ollut jotenkin epäselvyyttä siitä, onko se ryhmä koossa vielä vai eikö ole. Ja kyllä siinä oli edustaja Turunen puheenjohtajana, jos me puhumme nyt tästä, että sitä ryhmää tarkoitin.

Tässä on ollut monen monta, ja tosiaan, ei nyt hurskastella siitä, että te ette osaisi myös vetää käsijarrua päälle välillä oikein mahtavastikin, että otetaanpas nyt sitten ihan rauhallisesti, ja tässä on ihan normaali lakialoite, kuten edustaja Juvonen sanoi, ja mennään eteenpäin.

19.38 Pia Viitanen sd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Muistan hyvin tämän vaiheen, koska silloin oli epäselviä tilanteita, onko työryhmä kutsuttu kasaan vai eikö ole. Lopputulos kuitenkin oli sitten hyvä eli se, että työryhmä yhteisesti määritteli tämän, miten nyt sitten tätä Yle-veron sisältöä muutetaan. Sitä ennenhän tämä pohjautui edellisen työryhmän mietinnölle, joka määritteli tämän indeksileikkauksen, määritteli tämän Yle-rahoituksen tason, jätti vielä silloin 2019:n auki. Tässä myöhemmässä työryhmässä päätettiin se 2019, ja näin tämä meni.

Täällä muistaakseni viikko pari sitten, kun käytiin keskustelua salissa, todettiin juuri näin, että lopputulos tästä oli hyvä ja kaikkien osapuolten hyväksymä. Vaihteita on, mutta se täytyy todellakin nähdä, että kaikki tämä toimintamme on perustunut tähän parlamentaariseen yhteisymmärrykseen, ja siksi tämä on tavatonta, että perussuomalaiset haluavat tästä nyt ilmeisesti sitten joidenkin aika itsekkäidenkin [Puhemies koputtaa] syiden johdosta luopua.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Puhujalistaan.

19.40 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Yle tekee arvokasta työtä, ja me tarvitsemme riippumattoman uutiskanavan. Ylen ohjelmapolitiikasta tulee paljon palautetta kansalaisilta, varsinkin uusintojen suuresta määrästä. Ylen ohjelmien sisällöt eivät tietenkään kuulu poliitikoille, mutta koska Yle on kansan radio ja kansa maksaa Yle-veroa, kansalaisten palaute esimerkiksi edustaja Hakkaraisen puheen myötä ei voi olla tuomittavaa tai arvostelun kohde.

Olen ollut näissä molemmissa parlamentaarisisissa ryhmissä mukana. Kompromissejakin tehtiin. Jälkimmäisessä parlamentaarisessa ryhmässä muun muassa pienituloisten Yle-vero poistettiin, ja se oli todella hyvä päätös. Voin todeta, että ne eivät olleet mitenkään kovin rauhallisia kokouksia. Varsinkin SDP teki asioista todella hankalia ja milteipä lähti ovet paukkuen muutaman kerran, [Eduskunnasta: Oho!] molemmistakin kokouksista. Sen verran voi avata tätä asiaa, että ei ollut mikään semmoinen ihan selviö.

Yle ei voi olla se toimija, jota ei saa arvostella. Kotimaisen musiikin, myös pienten toimijoiden tuottamana, pitäisi soida tässä kansan omistamassa radiossa. Mitä sitten, kun jakenymaneja ei ole enää toimittajina Ylessä? Hallitus ja muu oppositiokaan ei oikeasti tue kansallista kulttuuriamme, jos tätä kehitystä ei huomata. Ylen pitää huolehtia kansallisesta kulttuuristamme, se on jo Yle-laissakin merkitty.

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

Edustaja, varapuhemies Satonen esitti asioita meidän parlamentaarista ryhmästä, jossa hän oli puheenjohtajana, oli todella hyvä puheenjohtaja siellä. Tämä on todella se ydinasia, että kaupallisen median ja Ylen, näiden kahden toimitsijan, pitää tehdä yhteistyötä tulevaisuudessa.

19.42 Teuvo Hakkarainen ps: Arvoisa puhemies! Se, mikä päätös Ylen työryhmässä tehtiin silloin, oli yksimielinen, mutta me äänestimme ryhmässä tästä ja toimimme sen. Minulla oli se mielipide, varmasti silloinen edustaja Satonen muistaa tuon asian, minkä toin esille. Se ei ole muuten muuttunut siitä yhtään. Meiltä lähtivät siniset pois ryhmästä. Heitä on enempi nyt kuin meitä perussuomalaisia täällä, eronneita. Äänestystuloksen varmasti tiedätte, miten kävi. Me jäimme silloin oppositioon ja jouduimme tuon hyväksymään. Pia Viitanen pahoittaa mielensä tämmöisestä asiasta. No täällähän saisi pian mielensä pahoittaa koko ajan, jos rupeaa pahoittamaan tämmöisistä asioista mieltään, niin paljon on näitä asioita.

Mutta me olimme silloin ja olemme pysyneet asiamme takana täysin. 150 miljoonaa oli esitys, että leikataan Yleltä neljän vuoden aikana. Nyt 50 miljoonaa leikataan, se on pysynyt aivan samana. Mutta silloin kun minä olin Yle-työryhmässä, minä kunnioitin ryhmän päätöstä ja toimin sen mukaan. Mutta nyt kun me olemme perussuomalaiset täällä, oikeat perussuomalaiset, niin me teemme tämmöisen lakialoitteen, ja siinä ei ole mitään pahaa, eikä siinä mieltään pidä pahoittaa. Jos minä alan pahoittaa mieltäni jokaisesta lakialoitteesta täällä, niin siellähän saa vollottaa tuolla käytävillä koko ajan. [Naurua]

19.44 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Edustajat Joona Räsänen ja Pia Viitanen syyttivät tosiaan perussuomalaisia siitä, että haluamme palata tähän julkiseen keskusteluun Ylen rahoituksen tasosta ohi aiemmin parlamentaarisesti sovitun. No, asiasta voi tietysti olla monta mieltä, mutta totean kuitenkin ensin, että näistäkin asioista on varmasti parempi keskustella täällä eduskunnan täysistunnossa, joka on kaikille kansalaisille avoin ja julkinen paikka. Tänne voi kuka tahansa kansalainen tulla seuraamaan näitä keskusteluja ja sitten myös netin kautta näitä lähetyksiä voi katsoa. Tätä avoimuutta kansa arvostaa. Parempi, että näistä keskustellaan mieluummin täällä kuin suljetuissa kabineteissa.

Kuten edustaja Meri äsken totesi ja mikä itseänikin kuitenkin enemmän hämmentää, viime kevään ja alkukesän parlamentaarisessa työryhmässä ainakin julkisten tietojen mukaan sosiaalidemokraatit olivat itse halukkaita muuttamaan etuajassa vuonna 2016 tehtyä parlamentaarista sopimusta [Leena Meri: Oho, miten se noin?] Ylen indeksitarkastusten perumisesta, vaikka aiemmin oli tosiaan muuta sovittu. Asiaanhan oli tarkoitus palata vasta vuoden 2018 lopulla.

Jopa viime keväänä kaavailtu ja kaikkien muiden puolueiden paitsi sosiaalidemokraattien silloin alkuun hyväksymä ajatus Yle-veron alarajan nostosta oli kariutua siihen, että sosiaalidemokraatit halusivat koplata tämän Ylen rahoituksen ilmeisen nostamisen, indeksijäädytysten peruuttamisen, tähän Yle-veron nostoon. En pidä tätäkään kovin hyvänä päätöksentekotapana, varsinkin kun se vielä tehtiin suljettujen ovien takana. Pääasia toki on, että tämä Yle-veron alaraja nyt nousi, kuten perussuomalaiset olivat jo vaaliohjelmassa esittäneet.

19.46 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! Edustaja Elomaa puhui äsken erittäin paljon asiaa liittyen Ylen ohjelmiston sisältöihin ja sen arvostelemiseen. Itse laajennan sitä myös

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

kin Ylen ohjelmasisällön asenneilmapiiriin ja siitä keskustelemiseen, millä arvomaailmalta ohjelmia tehdään ja millaisia viestejä siellä halutaan välittää jopa pääuutisissa uutistenlukijan toimesta.

Myös se on hämmäntävää, että kun Ylen hallintoneuvoston jäsenet ovat joskus ottaneet kantaa Yleisradion toimintaan, sitä on paheksuttu. Kuka muu kuin Ylen hallintoneuvoston jäsen olisi sopivampi ottamaan kantaa Ylen toimintaan ja käyttämään sitä omistajan ja maksajan ääntä? Kenen sitten pitäisi ottaa se kanta, jollei Ylen hallintoneuvoston jäsen sitä kantaa voi ottaa?

Minua myös hieman hämmäntää tämä sosiaalidemokraattien profiloituminen tässä asiassa. Kun ketään muuta tämä asia ei tunnu niin paljon täällä kiinnostavan kuin sosiaalidemokraatteja, niin mitä hyvää te sieltä Yleltä nyt saatte tämän vaivanne palkinnoksi? On minusta hieman käsittämätöntä, että vaikka puhutaan hurskaasti parlamentaarista työskentelystä, niin nyt kuitenkin on niin, että sosiaalidemokraatit ovat itse olleet aktiivisesti ymmärtämättä niitä asioita, joita on parlamentaarisesti sovittu. Esimerkiksi on sovittu, että Ylen rahoitus siirretään pois budjettikehyksestä. On sovittu, milloin se siirretään, mutta nyt sitten tehdään jatkuvia kysymyksiä valiokunnissa ja jaoksissa, voitaisiinko siirtää aikaisemmin kuin on parlamentaarisesti sovittu. Tekään ette kunnioita näitä parlamentaarisesti sovittuja asioita. [Pia Viitanen: Ei se ollut sovittu!]

Mitä tulee tähän edustaja Turusen vetämään työryhmään, josta edustaja Savio äsken mainitsi, niin ainakin 1.6. Keskisuomalaisessa päivätyn uutisen mukaan: "Perussuomalaiset ja SDP syyttelevät toisiaan siitä, että Yle-veron poistaminen yhä useammalta pienituloisimmalta ei nyt toteudu. Perussuomalaisten mukaan syy on siinä, ettei demarit suostuneet käsittelemään asiaa irrallaan Yle-indeksistä. Demarien mukaan pienituloisimpien verovapaudesta ei voida päättää erikseen, vaan kaikki Yle-asiat pitää päättää samassa yhteydessä." Tämä on aivan selvää politikointia.

19.48 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Kun puhutaan tällaiseen sävyyn ja tehdään minusta alatyylisiä vihjauksia sen suhteen, mitä kukakin Yleltä saa, kun puhuu Ylen rahoitusasemasta, silloin pitäisi edes tuntea, mitä on tapahtunut tosiasialla, eikä perustaa salikeskustelua siihen, että googlaillaan [Leena Meri: Mitä mediassa lukee!] joitain uutisoiteja ja tehdään tällaisia puolitotuus sisältäviä johtopäätöksiä omassa päässä. Pitää tuntea, mitä on tapahtunut.

Kyse tässä kehysasiassa oli siitä, että työryhmässä päätettiin, että Yle-asiat, ihan oikein, siirretään kehyksen ulkopuolelle. Hallitus ei näin heti toiminut, vaan lykkäsi tätä seuraavan kevään riiheen, jolloin totta kai me sosiaalidemokraatit ja monet muut kysimme sen perään, myös muut oppositiopuolelta, miten voi olla mahdollista, että tätä kehyspäätöstä ei tehdä heti niin kuin oli sovittu, vaan seuraavana keväänä. Muistan tästä keskustelleeni myös useiden hallituspuolueiden kanssa.

Mitä tulee tähän toiseen asiaan, totta on, että siinä vaiheessa, kun kävi ilmi, että aiotaan nyt Yle-ryhmä kutsua koolle — hallitus meinasi aluksi jopa yksipuolisesti määritellä, että nyt puututaan tähän Yle-veron rakenteeseen — niin sanoimme ihan normaalisti, että kyllä silloin puhutaan Yle-asiat kokonaisuudessaan. Aiemmin oli jätetty auki muun muassa tämä 2019 rahoitusratkaisu, mikä indeksien kohtalo on silloin. Edellytimme, että kaikki nämä käsitellään yhdessä, samassa pöydässä neuvotellen, ja näin kävi.

Lopputuloks oli hyvä, se on tässä salissa todettu jo aiemmin keskusteluissa. Ainahan, kun asioista keskustellaan ja päätetään, siihen sisältyy monia vaiheita ja monia neuvottelutilan-

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

teita, mutta lopputulos mielestäni on hyvä, niin kuin olen täällä usein sanonut. Mielestäni oli erittäin hyvä, että siinä yhteydessä päästiin turvaamaan myös se vuoden 2019 indeksi-korotus kaikkienensa. [Puhemies koputtaa]

Puhemies! Huomaan, että kaksi minuuttia tässä tulee täyteen, ja pääsin nyt vasta ikään kuin vastaamaan. Todettakoon nyt tässä kuitenkin lyhyesti, en lähde toistamaan sitä, että olen [Puhemies koputtaa] pettynyt tähän perussuomalaisten irtiottoon ja olisin arvostanut sitä, että Ylen riippumattomuuden turvaamiseksi tämä parlamentaarisen päätöksenteon [Puhemies koputtaa] perinne olisi voinut jatkua.

19.50 Leena Meri ps: Arvoisa puhemies! Ei ole tarkoitus pitkittää tätä puhetta, mutta oli nyt ihan pakko, kun edustaja Viitanen totesi, että ei pidä uskoa kaikkea, mitä tuolta googlettamalla löytää. Esimerkiksi tässä on Iltalehti, 1.6.2017, perustuu STT:n tietoihin, ja tässä on tästä, että ei päästy yksimielisyyteen edes toimeksiannosta. Olen itse istunut salissa, kun tämän keskustelun aloitti edustaja Heinäluoma. [Pia Viitanen: Minäkin olin silloin salissa!] Onko tämä nyt joku valemedia sitten, kun kyllä tämä ihan totuus on, että siitä toimeksiannosta oli kiistaa, edustaja Viitanen, itsekkin sen aikaisemmin myönsitte. Tosiaan, tämmöistä tämä on, ollaan eri mieltä, ja edustaja Hakkarainen kertoi, mitä mieltä meidän ryhmämme on ollut, ja me olemme olleet johdonmukaisesti samaa mieltä. Tämmöistä se on, ja elämä jatkuu, ja tästäkin asiasta saa keskustella.

19.51 Pia Viitanen sd: Arvoisa puhemies! Enhän minä nyt sitä sanonut, että välttämättä ne tiedot, mitä sieltä aiemmista kirjoitetuista artikkeleista löytää, sinänsä vääriä olisivat. Osa voi olla, osa ei, en minä siihen ottanut kantaa. Minä otin vain siihen kantaa, että jos mennään sen tason keskusteluun tässä salissa, että ruvetaan heittelemään aika kevyitä heittoja toisten päälle ja syylistämään, niin silloin pitäisi edes sen verran olla asian tasalla, että tietää nämä asiat niin kuin valmiiksi ja tietää, mitä tosiasiaa on tapahtunut.

Tämä ei ole mielestäni, puhemies, mikään lällättelyn asia. Tässä on kysymys nyt monikymmenvuotisesta perinteestä ja siitä, että Yle-asioita on päätetty yhteisesti parlamentaaristen ryhmien kesken, siitä on kysymys. Ei tämä ole mikään naureskelun asia. Kyllä minulle sopii, te voitte ihan rauhassa kertoa, että Viitanen siellä taas hämmästelee, itkeskelee tuolla nyt asian perään, mutta minä olen tässä ihan vakavissani, [Leena Meri: Niin mekin olemme!] arvoisat perussuomalaiset. Toivon, että kunnioitamme toistemme mielipiteitä ja toteamme, että meillä on täällä ilmaisunvapaus. Toivoisin, arvoisa puhemies, että hyvässä hengessä parlamentaarisesti voitaisiin Ylen asioita jatkossa käsitellä niin, että voisimme turvata poliittisen riippumattomuuden ja kaiken kaikkiaan moniarvoisen median tulevaisuuden. Se on tässä muuttuvassa maailmassa mitä tärkeintä, että meillä on toimiva niin kaupallinen media kuin Yleisradiokin.

19.52 Jani Mäkelä ps: Arvoisa puhemies! En nyt oikein ymmärrä, miksi edustaja Viitanen niin suuresti väheksyy Keskisuomalaisen artikkelia, joka ehkä Googlella löytyy, [Pia Viitanen: En minä mitään väheksy!] mutta hänhän juuri äsken itse myönsi sen asian, mikä siinä artikkelissa tosiasiallisesti esitettiin, eli sen, että SDP todellakin koplasi tämän indeksin pienituloisten Yle-veron poistamiseen. Ettekö te myöntänyt tämän asian juuri äsken? Olen itse ollut useammassa jaoksessa ja valiokunnassa kuuntelemassa, kun SDP ei ymmärtänyt, miten se indeksi voidaan käytännössä sinne budjettikehykseen viedä. Tämä on myös omakohtaista tietoa, ei tämä mistään Googlesta ole löytynyt.

Punkt i protokollet PR 111/2017 rd

19.53 **Satu Hassi vihr:** Arvoisa puhemies! Sananvapaus on tärkeä, mutta mielestäni on tärkeää myöskin se, että jos haluamme elää yhteiskunnassa, jonka perusperiaate on se, että lähdemme siitä, että kunnioitamme toinen toisiamme, niin silloin pitää olla tiettyjä pelisääntöjuttuja, joihin suhtautuminen ei riipu siitä, olemmeko hallituspuolueessa vai oppositiopuolueessa. Mielestäni perustuslaki on näitä asioita, mutta myös suhtautuminen Yleisradioon on niitä asioita. Juuri siksi meillä on hyvin pitkä perinne siitä, että aivan riippumatta siitä, ollaanko hallitus- vai oppositioasemassa, sovitaan yhdessä hallitus- ja oppositiopuolueiden kesken Yleisradiota koskevat asiat. [Pia Viitanen: Hyvä!]

19.54 **Sami Savio ps:** Arvoisa puhemies! Ei nyt todellakaan ole missään tapauksessa tarkoitus tätä keskustelua enää pitkittää. Tässä on mielestäni suhteellisen asiapitoisesti kuitenkin pyritty keskustelemaan. Toki aina näissä, kun on erimielisyyksiä — ja selvästi linjat ovat ainakin perussuomalaisilla ja sosiaalidemokraateilla Ylen rahoituksen suhteen selvästi toisistaan poikkeavat — ehkä sitten helposti tulkitaan henkilökohtaisuuksiin meneviksi jotkin lausunnot. Mutta kyllä tässä ainakin itselläni — ja uskon, että kaikilla muillakin — on ollut tarkoituksena perustella omia mielipiteitä ihan asia-argumentein. Ei ainakaan tarkoitus ole ollut ketään loukata näissä.

Mutta katsoisin kuitenkin, että nämä kaikki faktat, jotka tuolta tiedotusvälineistä löytyvät tältä kesältä ja viime vuodelta — ja vanhemmatkin aiheet — kannattaa nostaa keskusteluun. Se, että yksimielisyyteen emme varmaan tämän lakialoitteen osalta ainakaan helposti pääse, lienee syytä tunnustaa, mutta arvostan kuitenkin myös sitä, että täällä keskustellaan mahdollisimman avoimesti ensinnäkin Ylen rahoituksesta ja sitten tietysti myös Ylen tehtävistä ja yleensäkin median tehtävistä jossain määrin. Ohjelmasisältöön nyt ei ole ehkä tässä enää mitään syytä eikä aihetta puuttua millään tapaa, mutta mielestäni tämä keskustelu on kuitenkin hyvin palvellut sekä meitä kansanedustajia että myös kansalaisia, jos he ovat tätä jaksaneet loppuun asti seurata.

Riksdagen avslutade debatten.

Riksdagen remitterade ärendet till kommunikationsutskottet.